

BIZALOM

*Havonta kétszer megjelenő szemle,
a világ folyásáról és az ember alkotásairól.*

2. szám.

VI. évfolyam.

1935. január 15.

Karácsonyi beszéd.

Elmondta dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök a szegedi kir. kerületi Börtönben 1934. évi december hó 24. napján a rabok karácsonyfa ünnepén.

Kedves Fiaim! Az előbb a kórházban voltam és ott két kisleány szavalt. Az egyik magának kívánta az Úr Jézust, mert gazdag és hatalmas szülők gyermeke, a másik vitába szállt vele, és a maga számára igényelte Jézust, mert szegény szülőknek szülötte és ezen nem tudtak megegyezni. A vitát csak angyal tudta megoldani, angyali szó magyarázza meg versben, hogy az Úr Jézus úgy a gazdagoké, mint a szegényeké, mert mindannyiunkért jött, mindannyiunknak békességet biztosított.

Hogyha gazdagok és szegények vitakozhatnak, kié az Úr Jézus, bizonyára éppen úgy vitakoznak majd a szabadok és a rabok: azokhoz jött-e karácsony estéjén és azokat vigasztalja-e, akik a szabad életnek örülhetnek, vagy pedig azokat első sorban, akik a börtön falai között hideg karácsonyt ülnek? Ezt a vitát szintén csak angyal tudja megoldani. Erre a vitára szintén csak az Úr Jézus küldötte tud feleletet adni. S amikor az előbb abban a megható költeményben, azt az első sort hallottam: „Nekünk nincs tavaszunk“, úgy tűnt fel, mintha a rabok azt hinnék, hogy ő értük a karácsonynak öröme nem ragyog fel, ő értük Jézusnak szabadságot hirdető szava nem csengett el. Pedig nem így van! Ha a gazdagok és szegények hiába vitakoznak, hogy kié az Úr Jézus, mert mindenkié, a rabok szintén legyenek meggyőződve róla, hogy nem az a hangjuk, a karácsony hangja, amely azt mondja, hogy az Úr Jézus nem az övéké. Jézus mindenkié. Az Úr Jézus a boldogé és boldogtalané. Jézus a betegeké és egészségeseké. Az Úr Jézus szava kitarul nem csak karácsonykor,

hanem mindig, a szegények és gazdagok, a betegek és egészségesek, a szabadok és rabok felé különbség nélkül.

Hogyha ugyanaz a költemény olyan szépen fejezi ki a rabnak sóvárgását a szabadság után, azt megértem és mindannyian akik itt vagyunk, megértjük, hogy a ti lelketek legnagyobb, talán egyetlen vágya, hogy megnyiljanak ezek a kapuk és a karácsonyi szabadságot visszaadja valami tündér vagy irgalom, valami emberi nagy hatalom. Mi ezt mind megértjük. De értsétek meg ti is, hogy a szabadságot az Úr Jézus tulajdonképpen Bellehembe adja meg az embereknek, hogy lelkét engedni szabaddá tenni: hogy engedni lelkébe az Úr Jézusnak azt a derűs, szép sugarát bevilágítani: ha engedni az ember, hogy Jézus megváltó irgalma abba a dacos és ellenálló szívbe bevonuljon: ha engedni az ember, hogy az ember isteni és emberi törvénnyel szembeszálló ellenálló akaratot Jézusnak szelíd keze lereszelje. Az Úr Jézus úgy lépjen mindenkire, ezzel a szóval: Fiam! És ezzel a megértő szóval leszereljen minden ellenállást, dacos, bűnös szándékot. Ahol ezt megértik, ahol a szabadságot ebből remélik, ahol a börtön lakói is Jézusnak ettől a szabadító, kegyelmet, irgalmat, meleget és boldogságot árasztó szavától várják a börtön ajtajának megnyílását és az annyira áhított szabadságnak ajándékát, ott van minden jóakarátú embernek veletek szemben szerető megértése.

Azt is kérdezte a költemény: velünk törődhetnek-e? Hogyne! Törődnek veletek isteni szeretetből. Mert az az Üdvözítő Krisztus, aki a karácsonyt szerezte, nem mint valami szép költeményt, hanem az emberiségnek Isten kimeríthetetlen jóságának a földre leeresztésével, mindenki számára megnyitotta a lehetőséget, hogy merítsen ebből a kimeríthetetlen isteni irgalomból és a maga lelkének

szabadságát ebből biztosítsa. Ez az isteni Üdvözítő az emberek szívét megindítja, jóérzésüket felszabadítja és ösztönzi őket, hogy menjetek azoknak vigasztalására, akik ezen a földön terhet viselnek, és értessétek meg velük, mutassátok meg nekik, hogy az isteni irgalom, a Megváltó jóság és szeretet mindenkinek békét, örömet, szabadságot jelent.

Lássátok, kedves fiaim, a Katolikus Növédő Egyesület buzgó és derék hölgyei nemcsak azért szereztek nektek ezt a karácsonyt, mert talán pár percig gyönyörködni akarnának a szent énekekben és a kapott ígéretekben, amelyeket a börtön lakói kifejezésre juttatnak. Sokkal kedvesebb volna nekik otthonukban, családjuk, gyermekeik körében ünnepelni a karácsonyt és nem a rabokkal együtt, fájdalmas hangulatban ringatni lelküket. Mégis eljöttek és eljönnek minden esztendőben. Miért? Mert az Úr küldi őket, az Úr Jézus biztatja őket. És azok a szép szavak, amelyeket az imént mondott a Katolikus Növédő Egyesület Elnöknője, azok nem csak szép szavak, hanem nagy igazságok, amelyeket nem emberek találtak ki, hanem a földre szállt Isten-fia sugallja szüntelen és biztatja, bátorítja őket: emberek, menjetek azoknak karácsonyt szerezni, akiknek az ő bajuk, betegségük, vagy bűnük nem enged karácsonyt ülni, és az Úr Jézus szerelméért, mindenkit megváltó nagy jóságáért szereztek nektek karácsonyt.

Ezért vagyunk itt köztetek s azt szeretnők, ha megérténétek, ha ráeszmélnétek, hogy Isten-fia azért szállt le a földre, hogy minden embernek lelke bilincseit szétrepessze. Azért hagyta el mennyei dicsőségét, azért vette magára halandó testünk gondját, terhet, hogy minden ember érezze annak lelkületét, hogy nem kell rabnak lennie. Ahhoz, hogy börtönnek bilincseit szétrepesszük, ahhoz először lelkünk bilincseit repesszük szét.

Azt szeretném, értsétek meg, hogy a karácsony ünnepe az igazi lelki és mindenféle szabadságnak az ünnepe. Ti, akik a szabadság után áhítoztok, értsétek meg azt is, hogy a szabadságot szabaddá tett lélekkel kell kiérdemelni. Ha eljuttok majd oda, hogy lélekben Betlehembe menjetek, ha lélekben együtt térdeltek a kis Jézus képe előtt, nem mint bálványkép előtt, hanem mint kimeríthetetlen isteni, jóság jele előtt, amely előtt azonban úgy térdelünk, hogy égfelé tekintünk és égből alászálló áldást, vigasztalást áhítunk, ha így tudtok a kis Jézus előtt térdelni, gyermek lélekkel: akkor lerázzátok lelketek bilincseit, bűneitek akadályait, akkor felszabadítjátok magatokban először azt, amit Isten legdrágább ajándékként nektek adott, a léleknek ragyogó tisztaságát, ártatlanságát. Akkor nyugodtan várjátok, hogy megnyiljanak ezek a kapuk és visszatérjetek szabadon igazságot szolgáltatva és az igazságszolgáltatással a szabadság jogát megérdemelve, vissza szeretnéteik közé, zavartalan, szabad karácsonyt ünnepelni.

Kívánjuk nektek mindnyájan, hiszen azért jöttünk ide, hogy meg értsétek, bármennyire nehéz teherként súlyosodik lelketekre az a tudat,

hogy a szent karácsony estéjét itt, a börtönben kell töltönetek, azért magatokat elátkozottaknak ne tekintsétek, hanem iparkodjatok magatokról minden lelki terhet, átkot lemosni a bánatnak és hitnek szent könnyeivel és így lélekben megszabadulva, lélekkel a kapukat felrepezdítve iparkodjatok jogot szerezni arra, hogy megtisztulva Isten-fiának kegyelme által tudjatok majd visszamenni az életbe és egy állandó karácsonyi ünnepet ülni, a Krisztus által megszabadított embernek lelke ártatlanságával és állandó boldogságával. Ezt kívánjuk nektek.

Nem kívánja azt a társadalom, hogy a baj állandósuljon, nem kívánja azt senki, hogy a börtön kapui szüntelen zárva legyenek, nem öröme az senkinek a szenvedést látni. Mi mindannyian azt szeretnők, ha Istennek legdrágább teremtménye, az ember boldoguljon az életben és ne kelljen őt büntetni. Imádkozzátok ki azt az áldást, hogy ezt a szabadságot Isten segítségével megérdemeljétek és tiszta lélekkel térhessetek vissza embertársaitok körébe.

Hogy ez a remény kivirágozzék lelketekben, azért énekelünk és imádkozunk veletek együtt. Ez a remény biztasson titeket minden baj, büntetés ellenére, hogy az emberi társadalomnak újból becsületes, munkás, értékes tagjai legyetek. Ezért ünnepeljük veletek együtt a karácsony ünnepét itt a börtönben.

Ezen ünnepen ez a börtön templommá alakul át. Nemcsak azért mert itt tartjuk a kápolnában ezt az ünnepet, hanem mert az egész börtön ezen a napon valósággal templommá lesz, mert hiszen lehet-e inkább templom valami, mint az a hely ahol az emberek bűneikből felkelnek, hol a szívek megtisztulnak, hol a lelkek megnemesbednek, és ahova közéljük száll újból az Isten kegyelme és Szíve áldása. Ennek a templomnak ezt a vigasztaló szent kegyelmét, ezt kívánjuk tinektek kedves karácsonyi ajándékkul.

Azok az ajándékok is, melyeket ezek a derék, buzgó hölgyek nektek jutattak, szintén ezt a lelkületet mutatják.

A társadalom visszavár titeket. Visszavár az Isten kegyelme által megtisztult és ezzel szabaddá lett és ezzel újból emberré lett lélekkel: így vár titeket vissza a társadalom, hogyha szabad emberekként tértek körébe vissza azzal a készséggel, hogy ennek a nemzetnek munkás tagjai akartok lenni, hogy akkor örömmel iktasson újból tagjai sorába.

Csak ti higyjétek el, hogy karácsony estéje a börtönben is a remények szent estéje lehet . . . Ezen estén, de utána is mindig, gondoljatok arra, hogy az Isten Fia azért szállt a földre, hogy boldog embereket neveljen. Igérjétek meg, hogy ezt a szent érzületet, mely ma elölt titeket, megőrzitek egész életek számára. És ha majd igazságot szolgáltatott a törvény, és igazságot szolgáltatott mindenkinek felett a ti lelketek készsége, akkor azután következzenek a zavartalan, állandó karácsonyi lelkület és öröm.

Ez legyen ennek a szép karácsonyi ünnepnek méltó kivirágása és gyümölcse.

Gyermekkori halálélmények.

Jegyzőkönyvből.

írta: *Steffen Albert**

(Fordítás az eredeti németből).

Édesapám annak az orvosnak, akit haláláig helyettesített, nem csak praxisát, hanem egész be rendezését is átvette. Házigyógyszertárát, növénygyűjteményét, könyvtárát és mindenféle műszereit. Ezek közül legtöbb darab elavult és használhatatlan lévén a kamrába került.

Évek mulva mi gyerekek itt ütöttünk rájuk s őszérzéseinket épen az a tulajdonságuk keltette fel, ami folytán atyánk, a modern orvos részére értékelenekek váltak: régies formájuk.

Volt a holmik között egy anatómiai** óriásterkép. Ennek könyvtáblái mögött kényelmesen el lehetett bújni. De be volt zárva mint egy láda. Kulcsa elveszett. Feltörtük a zárat. Félelemmel és gyönyörrel forgattuk a lapokat. Úgy tünt fel nekünk, mintha egy hullát ástunk volna ki s végig néztük volna bőrének leválását egészen addig míg az inak és izmok láthatókká nem lettek, — majd elrothadását míg a hús a csonttól le nem vált. A feltárt agyvelő, a halálfej, koponya s a belek látása, az emberben lakó alacsonyabb világot mozgatta meg bennünk.

Bensőnkét mindezeideig mesék táplálták. Ezért most a vörös-stráfos embert, a feketén ereszett ideg-embert s a sárgára meszelt csont-embert a bonctani térkép lapjain úgy tekintettük, mint a pokoli világ lakóit. Külsőjük fájdalmat és félelmet keltett bennünk. Ez a fájdalom és félelem égetett, mint a tűz, szúrt mint a tű és gyötört, mint a kínpad.

Mikor a félhomályban becsuktuk a könyvet és a kamrából a sötét padló gerendáikon át újra kismásztunk: kinyílt előttünk a szellemek birodalmának kapuja.

Aki látta, hogy vacsora után, milyen illedelmesen csináljuk leckéinket, nem sejtette, hogy milyen borzasztóság ment előzőleg bennünk végbe. Legkevésbé édesapánk. Ő egy asztalnál ült velünk s folyóiratokból tanulmányozta az orvosi tudomány legújabb eredményeit, miközben tekintete a legtisztább és legderültebb érdeklődéssel siklott végig a szövegben elszórt anatómiai és fiziológiai rajzokon.

Igy tanultam meg, hogy miben áll és hogy megy végbe a test halála.

* Steffen Albert neves svájci író, Magyarország és a „Bizalom“ igazi barátja most töltötte be 50-ik életévét. Ez alkalomból a világ minden részéről kapott szeretet megnyilatkozásokat.
Szerk.

**Anatómia—bonctan. Az orvostudomány segítségével használja a hullák felboncolását, hogy ilyen módon közelebbről megismerje legalább a halott embertest belsejét. Anatómiai, vagy bonctani térkép alatt oly képsorozatot értünk többnyire, mely a felboncolt ember test rétegeit mutatja be: az izom, az ideg, az ér, a csont rendszert, a belső szerveket, külön-külön képeken, oly módon, ahogy a hullában láthatók. E képek könyv alakjában vannak összefűzve s így alkotják az anatómiai térképet. A Bizalom véleménye szerint az egyébként nagyszerű mai orvostudomány egyik alapvető tévedése, hogy a hullák: tapasztaltakat az élő testre is érvényesítik.

Ezek a gyermekkori benyomások voltak hibásak abban, hogy később nem tudtam a vallásnak azon tanítását, hogy az ember Istennek képmása, egyedül a vallássegítségével megőrizni s magamévá tenni. Azokat az érzéseket ugyanis, melyeket a vallás ébresztett bennem, átjárták a látott emberi test szét darabolt részei és kísértetként törtek reám. Az emberi testtől való iszonyodást ültették belém s azt a meggyőződést, hogy az emberi test az ördöggel vagy az állattal kell, hogy rokonságban legyen.

Csak sokkal, sokkal később és pedig megismerés által lettem képes arra, hogy az emberi alakot mint az istenségnek alkotását fogjam fel. Ehhez a megismeréshez eljuthat minden ember, aki a félelem és részvét érzésen keresztül átéli a megtisztulást. Édesapám hivatása, még egy másik érzést ébresztett fel bennem. Azt, hogy bizonyos élmények elháríthatatlanok. Ő mint orvos megállapította a betegséget s annak megfelelően rendelte a recepteket. „Ezt a genny zacskót fel kell vágni“ mondta pl. páciensének. Mert mondta, meg is történt. Ellenállásnak helye nem volt. Már is a műszer asztalka felé fordult s kereste a megfelelő késecskét. És én, kinek szabad volt a vattacsomócskát felé nyujtanom, lelkinyugalmat mimelve álltam mellette, bár a lefogott áldozat reszketését magamban éreztem.

Egyszer azután, mikor magam is hasonló helyzetbe kerültem, — mert az arcomra egy húscsomót vissza kellett varrni, amit nagyapám vadász-kutyája letépett onnét, — saját magamtól is megkivántam, hogy közönyös legyek a fájdalommal szemben és tudatosan üres fejjel szolgáltattam ki magamat a legvadabb kínoknak. Így gondolkoztam: „Azok a hősök, kiknek fejét levágták, ilyen és még nagyobb kínokat szenvedtek el!“ Hidegvérrel tekintettem vissza elmúlt háborúk és forradalmak eseményeire.

Édesapám azt szokta mondani, hogy dacára az emberek halálfélelmének, alig látott még valakit, aki a halál pillanatában szenvedett volna. Véleménye szerint a lefejezés vagy agyonlövés nem fájdalmas, csak a tőle való félelem, — csak elkerülhetetlenségének tudata.

A halál bizonyossága kora gyermekkoromtól kezdve minden élményem hátterében ott volt, — azonban olyan módon, hogy mindég egy-egy belső lökéssel kellett magamat emlékeztetnem reá. Az értelmem hívta fel képzeletem elé azt, hogy „egyszer meg kell halnod!“ Érzés csak később jelentkezett. „Éz vár reád!“ Csodálkozott bennem a lélek. „Valóság lehet ez?“ De végül is eltűnt a csodálkozás: „Mindenki meghall“

Érzés-üresség lett urrá rajtam. Az úrtól való félelemhez hasonlító állapot, egy egészen elvont borzadás . . .

Dacára annak, hogy ez a félelem érzés elkerülhetetlenül úttól ért, lényemnek mégis idegen volt. És ép úgy, mint ahogy a közönséges életben az ember nem követi árnyékát, — ép úgy azokkal eltűnt lelkemből a borzadás árnyéka is, ha csak nem rögzítette meg gondolkodásom.

A halál-élmény még későbbi években is megújult bennem, még akkor is, amikor gondolkodás útján arra a meggyőződésre jutottam, hogy az emberben van valami, ami elpusztíthatatlanul örökkévaló.

A halállal kapcsolatos szorongás-érzés, csak akkor múlt el belőlem, amikor már beláttam, hogy a félelem nem magából a halál tényéből származik, hanem az érzésekkel közvetlen vagy közvetve tapasztalt testi halál tudatától s azokról az értelmi következtetésekről, melyeket ehhez fűz az ember. Más szóval: maga a halálténye, mely abban áll, hogy az ember leteszi testét s magasabb tudatot vesz fel, nem idéz elő félelmet. Félelmet csupán az idéz elő, hogy az emberi szellem, mely az érzéki tapasztalások által ébredt öntudatra, ragaszkodik az elmuló testiséghez. Ha az ember nem tudná előre, hogy meg kell halnia, hanem csak előre tudás nélkül élné át a halált, — akkor az olyan volna, mint átmenet egyik természetes állapotból a másikba. Alapjában véve nincs is halál-élmény, mert az a gondolkodás, mely a halál igazi megértését magába foglalja, a halált mint élet forrást ismeri fel s így magába is élővé válik.

Ha az ember ezt a gondolatot magáévé teszi akkor mindazon aggodalom, amit a meghalás tudata felidézhet, elfog tűnni az elől az örömteli várakozás elől, hogy „ezt az élményt nem veheti el tőlem senkisésem!” „Sok mindent elveszthetek az életben, sok minden elromolhatik számomra! Barátom elhidegülhet. Munkám akadályokba ütközhetik. Minden oldalról hátba támadhatnak!”

Egy azonban minden ember tulajdona marad: a tárgyilagos halál élmény s mind az, ami evvel jár s amit ez maga után von: az egész élet képszerű áttekintése, az emlékek visszafelé való átélése a jövőbeli szellemi kiegészítésig. A sors kidolgozása. A jóvátétel. A jobbátétel. Az újjátétel . . .

Ha az ember a halált eleven gondolkozással gondolja át, — akkor nem árnyék hanem fény esik a halál utáni életre, mivel ott világosság átélése vár reánk.

Könyörögve kérünk.

Mint ősszel a virág úgy hervadunk itt el,
Tele van a szívünk, kínos, terhes bűnnel.
Szomorú sötétség vesz bennünket körül,
Ránk nevet a sátán, nézd! mennyire örül.

Szomorú lelkünkben, igaz sóhaj tör fel,
Szabadíts meg minket bűneinktől Isten!
Talán még nincs késő? van még visszatérés,
Elég már szívünknek, e nagy, nagy szenvedés!

Igaz fénnel árasz el bennünket Isten!
Kegyelmeddel takard be népedet itt lenn.
Nem kell selyem bársony, csak egy falat kenyér,
Hogyha Te adod azt, az mindennel fölé.

Mi gyarló emberek Te általad élünk,
Szent fiadnak Jézus szerelmére kérünk,
Tisztítsd meg szívünket minden gonosz vágytól,
És szakíts el minket — a pénz bálványától!

Z. F.

Fordítók próbaköve.

A vándor éji dala.

Goethenek, a nagy német költőnek írásait lefordították a világnak talán minden nyelvére. De van a hatalmas Goethe-kötetekben egy nyolc-soros kis vers, amelyet 150 éve jóformán minden költő megkísérel újra s újra lefordítani. Ennek a lehetni kis versnek több fordítását ismerjük, mint az egész német irodalomnak. A magyarok közül Szász Károlytól a legfiatalabb nemzedékig legalább félszázán próbálkoztak meg vele.

A kis vers — a Wanderers Nachtlied — így hangzik:

Über allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch,
Die Vögelein schweigen im Walde
Warte nur Balde
Ruhest du auch.

A vándor éji dalá-t Goethe 34 éves korában írta, Ilmenauban, a hegyen álló kis faház deszkájára. Legkedvesebb verseinek egyike volt. Egy évvel halála előtt, 82 évesen, még egyszer felkereste a régi tájat, s amikor a Gickelhahn-on viszontlátta versét, könnyesen és hangosan olvasta el, újra és újra.

A nyolc sor olyan, mint a varázslat. Tökéletes, halhatatlan. Érdekesnek tartjuk a magyar fordítások közül összehasonlítani néhányat.

Szász Károly így próbálta meg megközelíteni az eredeti vers szívdobbanásait:

Völgyön, hegyen
Mi csend!
Az ág-hegyen
Szellő se leng,
Fű sem hajol;
Bokrában hallgat a madár...
Várj, nemsokára már
Te is megnyughatsz!

Kosztolányi Dezső fordítása a következő:

A sziklatetőn
Tomba csönd.
Elhal remegőn
Odafönt
A szél lehellete is.
Madárka se rebben a fák bogára,
Várj, nemsokára
Pihensz te is.

Tóth Árpád, a nagyszerű költő és a finom fordító kísérlete ez volt:

Minden esti bércet
Csend ül,
Halk lomb, alig érzed,
Lendül:
Sóhajt az éj...
Már búvik a berki madárka
Te is nemsokára
Nyughatsz, ne féj...

Még Móricz Zsigmondot, a regényíró is megmozgatta a goethei vers és a goethei vállalkozás:

Ott nyugszik a csúcsokon
a csend,
és itt a lombokon
alig leng
szellő, ha sejted is;
az erdőn is hallgat a kis madár,
várj csak, nemsokára már
megnyugszol te is.

A legújabb fordítás Szabó Lőrincé:

Csupa béke minden
orom.
Sóhajnyi szinte
a lombokon
a szél s megáll.
A madár némán üli fészket.
Várj; a te békéd
sincs messze már.

Egy Goethe-vers. S négy fordítás.

Mind a négyben ugyanaz a láng, s mindegyikben mégis más a szívdobbanás. Mintha a négy fordítás Kosztolányi Dezső híres tételét példázná: fordítani nem lehet, csak új verset írni.

A hercegprimás nagy beszéde a boldogulás útjáról.

A Szociális Missziótársulat vallásos estet rendezett krisztina-körüti székházának dísztermében. Az estén előkelő közönség vett részt, köztük nagybányai vitéz Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, Károlyi Gyuláné grófné, Nemes Antal c. püspök, Zsembery István, az Actio Catolica alelnöke és sokan mások. Az est előtt ájtatosság volt a székház kápolnájában, amelyet Serédi Jusztinián dr. biboroshercegprimás végzett. Az ájtatosság a hercegprimás szentbeszédével kezdődött, amelyben utalt arra, hogy a történelem folyamán akadtak hatalmas uralkodók, erős népek és nemzetek, akik nem Krisztustól remélték boldogulásukat, hanem világbirodalmak kialakításától. Ezek egymásután omlottak össze. Volt idő, amikor a tudományoktól várták az emberi-nem boldogulását. Csodálatos dolgokat produkáltak s napjainkban is meg bámuljuk a technika csodáit, de mindez nem hozta meg a boldogságot. Napjainkban is, amikor nem Krisztustól várja az emberiség legnagyobb része a boldogságát, hanem igen sokszor a hazugságtól, az igazságtalanságtól, a jogtalanságtól, akkor azt látjuk, minél jobban kiterjesztik uralmukat, amely nem az igazságon, a jogon épül fel, annál jobban távolodnak az igazi boldogságtól. Rettegnek a legyőzöttek, de rettegnek a győzők is. A legyőzöttek azért, mert félnek, hogy még több szenvedés zúdul rájuk, a győzők pedig azért, mert attól rettegnek, hogy nem bírják megtartani azt, amit megszereztek. Nem Krisztust várták, nem Krisztust keresték s ezért nem is lesznek boldogok mindaddig, míg vissza nem térnek Hozzá, mert nem adatott más név, amelyben üdvösség lehetne, csak Jézus Krisztus neve.

Világ folyása.

Antal Géza református püspök meghalt. A református egyház egyik kiválóan értékes fia, a tudós és külföldön is nagyra tartott egyházi vezérember, a nemzeti sors jobbrafordításának nemes és fáradhatatlan munkása: felsőgelléri Antal Géza dr. dunántúli református püspök, felsőházi tag, volt országgyűlési képviselő, püspökségének tizenegyedik évében, a napokban hatvankilencedik életévében hosszas szenvedés után elhunyt.

Évek óta gyógyíthatatlan betegség kinozta: cukorbaja és fehérvérűsége volt és ennek a kettős rohamnak egyébként is gyenge szíve nem állhatott soká ellent. Még az elmúlt nyáron felkereste az egyik bakonyerdei üdülőhelyet, de ez az út egészségi állapotán már nem sokat segített. Azóta még többször feljárt a fővárosba, hogy a gondjaira bizotaknak segítségére legyen. Az utóbbi hetekben hirtelen roppant össze.

Meghitt barátjai látogatták meg a nagybeteg püspököt a legutóbbi napokban, s folyton lehangolóbb híreket hoztak róla. Antal Géza testi ereje állandóan fogyott és hasztalan volt kitűnő orvosainak minden erőfeszítése, a sokat próbált szív felmondta a szolgálatot.

Egyházpolitikájában belül és kívül egyaránt a mérsékletnek, a türelemnek és a kiegyenlítésnek volt a híve. Öntudatosan vallotta a maga meggyőződését, de a tiszta álláspont iránt másokkal szemben is mindig megbecsülést hirdetett, megértésre törekedett. Saját tábora, a reformátusság kétségkívül egyik legkülönb elméleti és gyakorlati szakemberét, egyik messzeható elméjét veszítette el benne.

Pusztító téli idő Romániában. Az országban mindenütt fokozódott a hideg. A román-lengyel határvidéken olyan hideg időjárás uralkodik, hogy a katonák képtelenek ellátni a határszolgálatot: az óránként váltott legénység is fagyott végtagokkal kerül az őrszobába vissza.

Bukovinában majdnem minden falunak van fagyhalottja. Craiovában a hóvihar olyan elemi erővel dühöngött, hogy egy mérnököt földhözvágtott s olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba kellett szállítani. Kisenevben hat ember fagyott meg. Bukarest és Temesvár között a forgalmat csak a legnagyobb nehézségek árán tudják fenntartani, igen sok vonalon megakadt a közlekedés, a nyílt pályákon hóba temetett vonatok vesztegelnek.

Nehűjő községben a farkasok megtámadtak egy nyáját és nyolcvan juhot felfaltak.

Hó és tavasz. Szerajevo és Raguza között a vonatközlekedés teljesen megszakadt, mert a sineket több méter magas hó borítja. Spalató környékén azonban, két-három kilométeres partsávon verőfényes tavaszi idő uralkodik, úgyhogy az emberek a szabad tengerben fürdenek.

A „New-York“ óceánjáró halálmegvető mentési bravurja. A Hamburg-Amerikai Hajózási Társaság Newyork nevű óceánjáró gőzösének viharos tengeren sikerült az ir partok közelében megmenteni a Sisto nevű norvég gőzös 16 főnyi legénységét.

A súlyosan sérült gőzös segélykérő jeleinek vétele után a szerencsétlenség színhelyének közelében tartózkodó gőzösök — köztük hat óceánjáró óriáshajó — teljes sebességgel a Sisto irányában haladtak előre. Elsőnek a „Mobile Oil“ nevű angol olajszállító gőzös érkezett meg, amely nagymennyiségű olajat szivattyúzott a háborgó hullámokra, hogy megkönnyítse a mentési munkálatokat. Az angol olajszállító hajó megközelítette ugyan a Sistot, de mentésre egyelőre gondolni sem lehetett. Az éjszaka folyamán aztán egymásután több gőzös érkezett a szerencsétlenül járt hajó közelébe és csakhamar hatalmas fényszórók világították meg a hajó körül csapkodó viharos hullámokat. A Newyork mentőcsónakainak legénysége a fényszórók nappali világosságánál halálmegvető bátorsággal közelítette meg a süllyedő hajót. A mentési munkálatok csak nehezen haladtak előre, mert a norvég gőzös tizenhat főnyi legénysége a fedélzetre kötözte magát, hogy a hullámok le ne sodorják. Egy teljes óra hosszat tartó küzdelem után boldogan jelentette a Newyork szikratávíró állomása, hogy valamennyi hajótöröttet sikerült megmenteni. Különös véletlen, hogy ugyanazon a helyen, ahol most a Sisto szerencsétlenül járt, a múlt hetekben elsüllyedt az „Usworth“ nevű angol gőzös, röviddel rá pedig a „Viktoria Maru“ sérült meg súlyosan.

A Hamburg-Amerika vonal köszöntőáviratot kapott az Észak Csillaga norvég biztosító rt.-tól a Newyork gőzös mentési bravurjáért. A biztosító társaság egyúttal 3000 birodalmi márkát küldött jutalmul a Newyork legénységének.

Új rendelet a pajzstetű irtására. A fiatal gyümölcsfa csemeték ciánnal való fertőtlenítésére nézve eddig két felfogás volt. Az egyik szerint a ciánozott fa életerejé, fejlődőképessége a fertőtlenítéstől nem szenved, — a másik szerint igen.

Illetékes helyen most úgy oldották meg ezt a kérdést, hogy a ciánozást általánosan kötelezővé teszik a csemete-exportban, vagyis olyan csemeték is ciánozni fognak, amelyek nem fertőzés-gyanúsak. Ezen a téren az állam a legnagyobb szigorúsággal fog fellépni, a fertőzött és zár alatt lévő faiskolákkal szemben. A régebben fertőzött, de most már tiszta faiskolákat újból fertőtlenítik, úgyszintén mindazokat, amelyek fertőzött terület közelében fekszenek.

A faiskolák fertőtlenítésének költségét csak egyharmadrészben viselik a faiskolatulajdonosok, mert ezt kétharmadrészben az állam vállalja. Az eddigi háromfajta export szállítólevél helyett egységes szállítólevelet vezetnek be. Ezek a rendelkezések egyelőre Szeged vidékére szólnak, de miután a pajzstetű ellen országszerte védekezni kell, (hiszen úgy nálunk, mint egész Európában nagyon el van terjedve) valószínű, hogy a többi alföldi csemetekert-gócpontra is ki fogják az új rendelkezéseket terjeszteni.

Earhart Amália egyedül átrepülte a Csendes-óceánt. Earhart Amália amerikai repülőnő, aki átrepülte az Atlanti-óceánt, 12-én hajnalban 3 óra 15 perckor Honoluluól Oakland felé repült el, hogy átrepülje a Csendes-óceánt.

Indulását az utolsó percig titkolta. Earhart Amália felrepülése után négy és fél óra múlva jelentette, hogy háromezer láb magasságban sűrű ködben repül.

Earhart Amália newyorki idő szerint délután 4 óra 31 perckor leszállott a kaliforniai Oaklandban.

Miss Earhart az első nő, aki a Csendes-óceánon átrepült. Miss Earhart a várakozók autójának fűlsikerítő dudálása között szállott le; természetesen fáradtnak látszott. A rendőrség csak nagy fáradsággal tudta kiszabadítani a lelkes tömeg rohama elől. Az egyik repülőgép-hangárba helyezték biztonságba és innen vitték az egyik közeli szállóba.

Repülő körökben különös dicsérrel emlékeznek meg arról, hogy Miss Earhart, aki egyedül repült, az útirányt egész pontosan betartotta anélkül, hogy rádiójelzésekkel iránymegjelölést kért volna.

Belgrádi hivatalos jelentés a kiutasítások megszűnéséről. Egyes külföldi lapoknak az az állításával szemben, hogy a jugoszláv hatóságok nem szüntették be a magyar állampolgárok kiutasítását, az Avala felhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy a kiutasított magyar alattvalók legutolsó csoportja, amely összesen 22 embert számlált, december 15-én hagyta el Jugoszláviát. Az illetőknek előzetesen 15 napi haladékot adtak jugoszláviai ügyeik rendezésére. December 15-ike óta a magyar alattvalóknak semmiféle csoportja sem hagyta el Jugoszláviát. A december 15-én eltávozott csoport kiutasításával kimerült az a jegyzék, amelyet a jugoszláv hatóságok összeállítottak. Ebbe a jegyzékbe azokat a magyar alattvalókat vették fel, akiknek személyazonossági okmányai nem voltak rendben és akiktől Jugoszlávia vendégszeretetét azért tagadta meg, mert az országban maradásukat nem tartották kívánatosnak.

Ismeretlen vadállat garázdálkodik a Mecsek lejtőin. A Mecsek-hegység északi lejtőjének községeit napok óta egy ismeretlen vadállat tartja izgalomban, amely az utolsó három napon 80 birkát pusztított el. Éjjel hatol be a karámokba, birkákba, az állatok nyakát harapja el és kiszívja a vérüket.

A lakosság pár nap óta alkonyat után az utcára sem mer kimenni. Az a hír terjedt el és meglehetősen tartja magát, hogy a községeken pár héttel ezelőtt keresztül vonuló vándorcirkusz egyik oroszánja, vagy valamilyen más vadállat szabadult ki és ez garázdálkodik. Ez a feltevés pusztán kitalálásnak látszik. Az állatot eddig senki sem látta. A hegyhátai járás főszolgabírája körlevélben hívta fel a fegyvertulajdonosokat, hogy az állatot valamiképpen tegyék ártalmatlaná. Most fegyveres emberek járják az erdőket, kutatják az ismeretlen vad nyomát, eddig sikertelenül.

A „Repülő szálloda“ pusztulása az arab sivatag homokviharában. A holland repülőgyár-
ipar büszkesége, a „Repülő szálloda“ elpusztult az arab sivatagban. Távirat érkezett Kairóból, amely közölte, hogy a kiküldött angol repülő expedíció megtalálta az eltűnt óriásgépet. A „Repülő szálloda“ üszkös roncsai a palesztinai Rutbah községtől mintegy tizenhét kilométerre fekszenek. A repülőgép elégett és valamennyi utasa szörnyethalt.

A katasztrófa színhelye a kairó—bagdadi Karavánút mentén fekszik az északarabiai sivatagban. A kutatásokban résztvevő angol repülő expedíció egyik gépe a napokban akadt rá a szerencsétlenül járt gép roncsaira és azonnal értesítette rádió útján a többi expedíciós gépet is, úgy, hogy a déli órákban már huszonöt angol repülőgép szállt le a „Repülő szálloda“ roncsai körül.

Irtózatos homokvihar a sivatagi éjszakában.

Az óriási repülőgép, mint ismeretes, négyfőnyi személyzettel és három utassal fedélzetén Hollandiából jövet útban volt Holland—India felé s utoljára Kairó fölött látták. Az óriásgép aznap este startolt Kairóból és másnap reggel kellett volna Bagdadba érkeznie. Éjfél előtt a gép rádióállomása még működött, mert a palesztinai Rutbah város felvevőállomása még hallotta a jeladásokat. Közvetlenül azután, hogy a gép leadta az utolsó jelzést, irtózatos homokvihar söpörte végig a sivatagot, amely mérföldmagas homoktölcséreket kavart föl s egymást érték a villámcsapások. A repülőgép valószínűleg ennek a viharnek lett az áldozata, de az is lehet, hogy villámcsapás érte. Újabb feltevés szerint a gép, amikor viharba kerülve kényszerleszállást végzett, sziklába ütközött s aztán lángborulva lezuhant.

A szörnyű szerencsétlenség híre nagy megdöbbenést keltett Amszterdamban, ahol alig egy hete ünnepelték a „Repülő szálloda“ hőseit: Parmentier és Moll holland pilótákat. Parmentier és Moll ezzel az óriásgéppel, mint emlékeztetes, az anglia—ausztráliai repülőverseny második díját s a handicap-verseny első díját nyerték el s az egész holland sajtó heteken át büszkén hirdette, hogy a „Repülő szálloda“ bizonyult a nemzetközi verseny legmegbízhatóbb gépének, amely az időjárás minden viszontagságával dacolni tudott.

A rekordút után a „Repülő szálloda“-t ismét beállították a rendes utasforgalomba Amszterdam és Batávia között. Parmentier és Moll helyett négy főnyi személyzet vette át a menetrendszerű út irányítását: Beckmann pilóta, Steenberge másodtiszt, Waslewyn mechanikus és Zadelhoff rádiótiszt. A katasztrófánál mind a négyen elégték s ugyanez a sors érte az utasokat is. Még nem tudták pontosan megállapítani, hogy két vagy három utas volt-e a szerencsétlenség pillanatában a gépen. Amszterdamból hárman indultak el, de lehetséges, hogy az egyik utas Kairóban kiszállt. Ketten egészen bizonyosan ott voltak a gépen, mert Batáviába igyekeztek: az Aneta holland távirati ügynökség batáviai tudósítója Beretty, valamint Walch batáviai egyetemitanár.

Beckmann, a gép vezetője egyike volt a holland légiforgalmi társaság legtapasztaltabb repülőinek és már tizennyolc ízben tette meg oda és vissza a batávia—amszterdami utat.

Téli napfény. Vidéki nagyanyót kísér az esti villamoshoz kis leányunokája.

A nagyanyó nyolcvan év körüli és kapkodó, riadt tekintetével többször néz már a semmibe, mint valamire. Kedves ráncos arcán rég elmúlt mosolyok fénye. A kis unoka ereje még kevés, hogy nagyanyót egyedül segítse fel a villamosra. Segíttek én is, más is, fentről a vidám bajszú kalauz nyúl le érte. Szinte varázserők tüntetik el lába alól a lépcsőt. Észre se vette, már fent is van. Tipegve fordul vissza, motyog valamit az unokának, de nem sokat, mert roskadozó alakját már fönt jobbról is, balról is támogatják, bevezetik a kocsiba, leültetik. Mindez percek alatt, valami aranyos karácsonyheti, szeretet jegyében történik.

Nagyanyó arcán szét és megint összeszaladnak a ráncok. Ennyi szivességet egy halomban! No lám... Jó az Isten, jók az emberek... Hálásan, barátságosan néz körül, mert rossz szemével nem igen látta, ki is segítette neki. Így hát általános mosollyal köszöntget. A kalauz elébe áll.

— Milyet? Átszállót, Egyenest?

Nagyanyó megértőn bólogat. Ő azt hiszi, hogy a kalauz most külön üdvözlí, köszönti őt hálásan nyújtja kezét parolára.

A kalauz, kiejti kezéből a lyukasztót, a jegytömböt és barátságosan megrázza a kezét. Azután hozza szóba az anyagit.

A kocsni elindul. Nagyanyó úgy utazik a mosolygó társaság közepette, mintha az egész családja itt ülne vele a villamoson...

Mennyi baromfit exportált a Kecskeméti nagykereskedési körzet? Az elmúlt évben ebből a körzetből 60 millió kiló baromfit vittek ki külföldre. Darabszám szerint csirkéből 2 millió darabot, puskából 300.000 darabot, libából 120.000 darabot vittek ki. A szakmabeli kereskedelem tapasztalata szerint legnagyobb felvevő piacaink Németország, Anglia és Ausztria. Külön konjunktúrát biztosított a kacsának az, hogy itt a vámot Németország meghagyta kilónként a régi pfenningen. Ausztria 500 vagonra kontingentálta a magyar vágott baromfi bevitelt, de valutaris szempontból a legnagyobb jelentősége ránk nézve továbbra is csak az angol piacnak van.

Királyi bizottság ellenőrzi az angol magánhadiipart. Az alsóházban Mac Donald miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány kívánóságára a magánhadiipar tevékenységét királyi bizottság fogja megvizsgálni. Williams képviselő megkerdezte, lesz-e a királyi bizottságnak jogköre ahhoz, hogy maga elé idézze és felelősségre vonja azokat az egyéneket, akik itt állandóan a viszály magvait hintik el.

Mac Donald miniszterelnök röviden így felelt: Minden bizonnyal.

Irán, született Perzsia. Megváltoztatta nevét egy ország. Perzsiából Irán lett és egy fejezet földrajzt megint a tűzre vághatunk. Aminthogy 1914 óta mást se csinálunk, mint sorra feledjük a földrajzi fejezeteket és képzeletünkben újra és újra át-rajzoljuk azt a térképet, ami gyerekkorunkban belénk idegződött. Megszűnt birodalmak, új államok, fantasztikus országhatárok és országok szinte határok nélkül: a földrajz évről-évre változik. Most egy ország változtatja meg nevét, átfesti a cégtáblát. Sok ezer évig jó volt neki úgy, hogy: Perzsia, most fölveszi nevét annak a fensiknak, amelyen fekszik. Perzsiából Irán. A bélyeggyűjtők örülni fognak, a gyerekek meg fognak tanulni valami újat, a felnőttek el fognak felejteni valami régit. Irán: született Perzsia.

Tizenhatfokos hideg Franciaországban. Párizsban egy éjszakán át bőségesen havazott. A hó azonban rövid idő alatt elolvadt és a hőmérséklet enyhébbre fordult.

Remiremontból, Vesoulból és Cherbourgól éles hideget jelentenek. La Bresseben, Gérardmerben és Bussangban a hőmérséklet minusz 15—16 fokra süllyedt.

Nemzetközi fésülőverseny volt január 13-án Budapestben. A Hölgyfodrászsegédek országos egyesülete, a fodrászipartestület és a nőifodrászok mesteregyesülete január 13-án délután 3 órakor a Gellértszállóban rendezte harmadik nemzetközi fésülőversenyét, amelyre meghívta az egész világ fodrászait. A verseny két feladata: ki tud minél tökéletesebb frizurát készíteni és ki tudja az 1935 évi farsangi frizurát a legszebben megalkotni. Külön paróka verseny is volt.

Turista hírek. Szilveszter éjszakáján a Magyar Turista Egyesület felgyújtotta az őrtüzeket megmaradt hegyeink ormán, hogy hirdessék: él a magyar szívekben a Feltámadás hite s gondolunk új esztendő hajnalán elszakított hegyeinkre, idegenben szenvedő magyar véreinkre.

Hála Atyánkhoz.

Mennyei Jó Atyánk, hálát adunk néked:
Bűnbánó gyermekeid, jó útra vezérléd.

Hajladozó nádszál

Gyenge ember-lelkünk:
Megfizette árát

Az erőtlen testünk.

Te lész már ezután

Világító tornyunk:
Lásd meg Jó Atyánk,
Hogy a bűntől máris iszonyodunk.

Felséges Istenünk!

Legyen neked hála:
Örömnapot hoztál

Karácsony napjára.

Hogy elküldted hozzánk egyszerűlt fiadat:
Enyhítse fájdalmát a gyenge gyarlóknak.

K. I.

Magyar iskola Bécsben. A lapok értesülése szerint a magyar-osztrák művelődéspolitikai kapcsolatok kibővítésének keretén belül a kisebbségi jognak megfelelően magyar iskola nyílik meg Ausztria fővárosában. A bécsi Collegium Hungaricumban tanulmányokat folytató magyar tanárok és tanárjelöltek előadásokat fognak tartani a bécsi rádió mikrofónja előtt, hogy ily módon is hozzájáruljanak a kölcsönös megértéshez szükséges ismeretek bővítéséhez.

Rabtársam!

Legyen a haláloed, az élet nyomora,
De fogadd meg: többé rab nem leszel soha!

Töröld meg a lelked
Van ott egy folt rajta,
Szived szeretetét
Ami betakarta.

Attól a rút folttól
Nem látod az Istenit,
Ezért szenvedsz testvér
Évekig most itt bent.

Illatozó rózsát
Találsz a lelkedbe,
Töröld meg először,
Oda van elrejtve.

Emeld fel a lelked:
Fel, egész az égig?
Ha őszintén teszed,
Bűnödöt nem nézik.

Nem kérdezi senki
Lelkednek a szavát,
Te érzed egyedül
Szivednek igazát.

Mondjon igaz imát,
A szived, az ajkad,
Akkor az életed
Virágokat hajthat . . .

Én már megkapartam
Lelkemen a foltot,
Irtózatot ami, bűn
És piszok volt ott.

Fel éled utánna
Egy új érzés bennem,
Ujjá lett a szívem,
Szabad lett a lelkem.

Ne sajnáld a multat, ne nézz többé vissza,
Tekintsd a jövődet: Rab ne legyél soha!

D. R. J.

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE

Budapest, V., Szalai-utca 10.